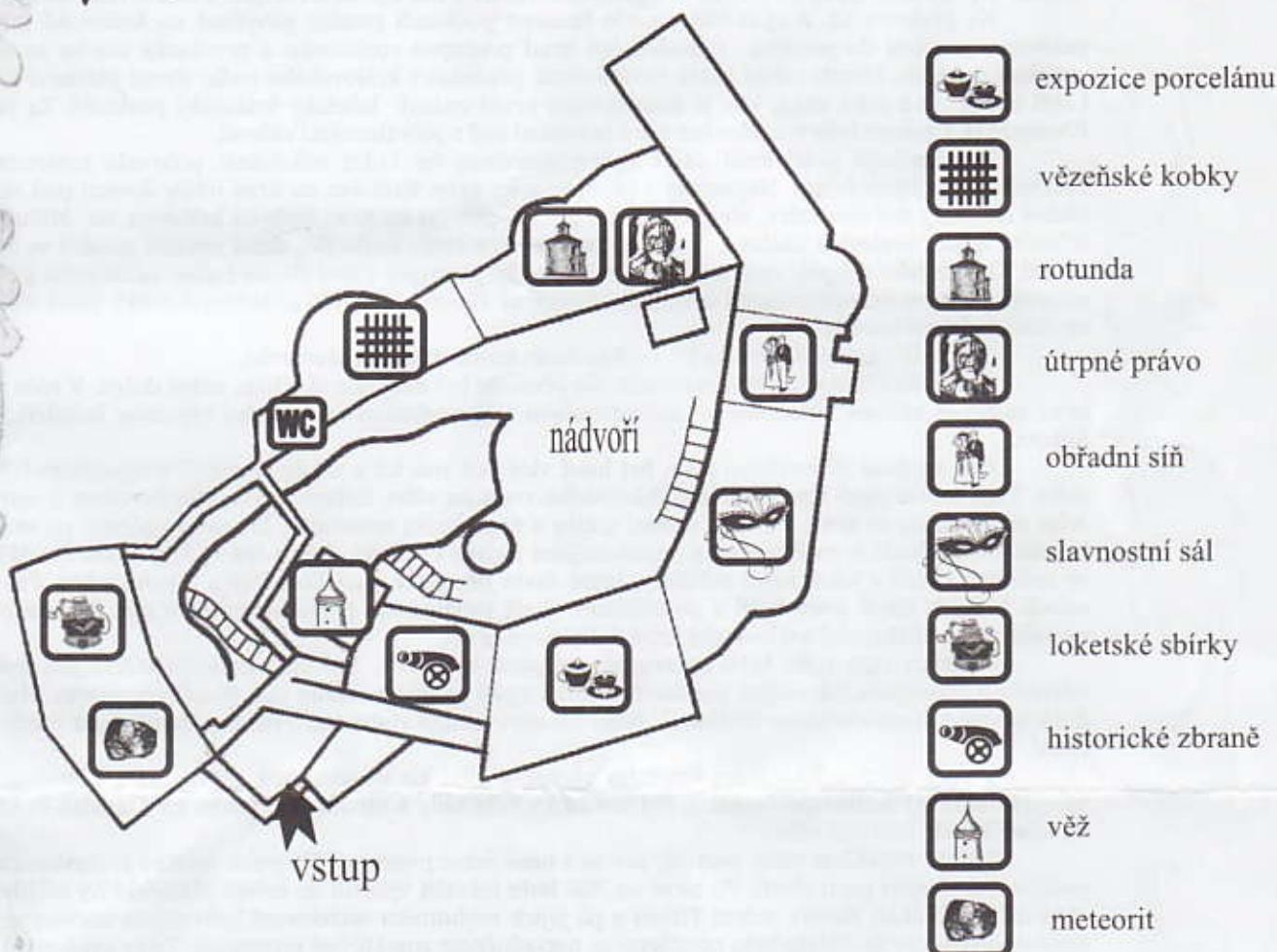

Vítejte na hradě Loket. Název hradu a města je patrně odvozen od tvaru zákrutu řeky Ohře nalevo od přírodního amfiteátru, který skutečně připomíná v lokti ohnutou lidskou paži.

Markrabský dům - do výše podlahy dnešního přízemí pozdně románský objekt, vyhořel v roce 1725 a do zhruba současné podoby byl upraven na počátku minulého století pro muzejní účely. Po nedávných stavebních úpravách byla v 1. patře markrabství otevřena expozice ukázek z navrácených původních loketských sbírek a byl zde vystaven originál části loketského meteoritu, jednoho z nejstarších na světě. Kolem Markrabského domu jsou v řadě postaveny náhrobní kameny z bývalého loketského hřbitova u kostela sv. Jana a renesanční náhrobek rabína Benjamina ze zaniklého židovského hřbitova. Ten se nacházel na robičském předměstí.

Historie hradu

Hrad Loket zde stojí více než 800 let a patří mezi nejstarší kamenné hrady v českých zemích. Předpokládáme, podle archeologických průzkumů, že byl založen ve II. polovině 12. století a to buď českým knížetem a pozdějším králem Vladislavem II. (jako král Vladislav I.) nebo ministeriály císaře Fridricha I. Barbarosy. Ministeriálové měli za úkol, vzhledem k věčnému středověkému hladu po půdě, zabírat nová území a osidlovat je rolníky z německých zemí. Právě v polovině 12. století bylo Sedlecko / území slovanského kmene Sedličanů s kmenovým sídlem Sedlec / pod císařskou vládou a tehdy mohl na místě bývalého slovanského hradiště vzniknout hrad Loket, což dokazují pozůstatky štaufské architektury jako např. věž, která je podobná věži na chebském hradě Fridricha Barbarosy. Starý románský hrad tvořily dvě věže, kostel a budova stojící na místě dnešního Markrabského domu. Kostel stál pod dnešním hradem na místě kostela sv. Václava, na jehož obvodovém zdivu při východu z hradu můžete vidět pozůstatek původní stavby. Druhá věž stávala na severovýchodě hradu, ale byla již zbořena. Vybudovaný hrad sloužil k několika účelům. Zejména jako ochrana obchodní stezky vedoucí z Prahy přes Cheb do Plavna a Erfurtu a po opětovném připojení k českému státu plnil funkci pohraniční pevnosti. Zároveň se stal novým správním centrem oblasti.

Pro slovanský původ hradu hovoří rotunda v jeho severní části. Původně stávala osamocně a až do roku 1966, kdy byla objevena, byla skryta v tělese točitého schodiště. Rotunda má vnitřní průměr 3,6 m a obvodový plášť silný 75 až 80 cm. Je to nejmenší rotunda u nás a pochází zřejmě z konce 12.století.

Na přelomu 12. a 13.století vzniklo hrazené podhradí později povýšené na královské město. Od poloviny 13.století do počátku 15.století byl hrad postupně rozšiřován a románská stavba se měnila v gotickou pevnost, kterou velmi často navštěvovali příslušníci královského rodu. První písemná zmínka o Lokti měste je z roku 1234, kdy je zaznamenán první známý loketský královský purkrabí. Za panování Přemysla II. Otakara byla vybudována nová hradební zeď s půlválcovými věžemi.

Za nepokojů proti králi Janu Lucemburskému na Lokti několikrát pobývala královna Eliška Přemyslovna s jejich dětmi. Naposledy v předjaří roku 1319. Král Jan na hrad tehdy dorazil pod záminkou klidné návštěvy své manželky, ale posléze dal Elišku převést na hrad českých královen, na Mělník. Jejich tříletého syna, krále Václava, pozdějšího císaře a krále Karla IV., držel několik měsíců ve sklepním vězení. Ovšem jako dospělý muž a významný evropský panovník Karel IV. na Loket nezanevřel a často zde pobýval. Ve svém nerealizovaném zákoníku "Majestas Carolina" zařadil Loket mezi místa, která měla zůstat ve stálém držení koruny.

Za vlády jeho syna Václava IV. probíhala na hradě rozsáhlá přestavba.

Husitské války se Lokti nevyhnuly, ale přestože byl dvakrát obléhán, nebyl dobyt. V roce 1434 byl hrad zastaven králem Zikmundem Lucemburským jako odměna za finanční výpomoc kancléři Kašparu Šlikovi.

Pod správou šlikovského rodu byl hrad více než 100 let a tehdy se měnil v reprezentační rodové sídlo. Tuto funkci plnil i po rozdělení šlikovského rodu na větve falknovskou, jáchymovskou a ostrovskou. Jeho architektura se nesla v duchu pozdní gotiky a nastupující renesance. Šlikové se během 15. století stali jedním z nejbohatších rodů v zemi a nejmočnějším rodem v oblasti. Jejich éra na loketském hradě se nesla ve znamení sporů s loketskými měšťany, které často přerostly v násilné činy a otevřený boj. Pro účast v odboji českých stavů proti králi a pozdějšímu císaři Ferdinandu I. Habsburskému byli Šlikové postiženi rozsáhlými konfiskacemi a o loketský hrad definitivně přišli.

V letech 1551-1562 hrad spravoval rod pánů z Plavna. Pro špatné hospodaření jim byl ovšem odebrán a propůjčen loketským měšťanům. Roku 1598 se pro měšťany stal dědičným darem. Hrad od té doby sloužil k hospodářským účelům. V době katastrofálního stavu staré radnice zasedali na hradě měšťtí radní.

V roce 1607 v loketském hradním vězení zemřel na mrtvici pan Jiří Popel z Lobkovic, bývalý nejvyšší hofmistr Království českého. Byl obviněn z velezrady a mnoho let vězněn na Kladsku. Pohřben byl na místě bývalé kostelní věže.

V době třicetileté války postihly město a hrad četné pohromy. Na jejím začátku protestantský Loket podporoval opozici proti císaři. Po bitvě na Bílé hoře loketští vpustili do města Mansfeldovy oddíly. V roce 1621 město obléhali Bavoři vedeni Tillym a po jejich mohutném ostřelování bylo město nuceno se vzdát a Sasové museli odejít. Město bylo postiženo za neposlušnost rozsáhlými represemi. To se opakovalo i v roce 1631, kdy měšťané vpustili opět Sasy do města a císařští město dobyli. Ke konci války se v okolí Lokte pohybovala švédská vojska, ale město zůstalo jejich útoku ušetřeno. Třicetiletá válka a represe ze strany císařských úředníků znamenaly pro město velké hospodářské ztráty.

Roku 1788 byl podán návrh na přestavbu hradu na městskou věznicí. Práce byly ukončeny v roce 1822 a během nich byl zbořen palác v sousedství věže zvaný Skalní světnice a ostatní budovy sníženy o jedno patro. Vězení bylo zrušeno roku 1948.

Od roku 1968 byl hrad ve správě Památkového ústavu v Plzni. Obrat ke zvelebení a zpřístupnění hradu nastává v roce 1992, kdy byl opět navrácen městu Lokti. Pro jeho správu založilo město Nadaci hradu Loket, později přetransformovanou v obecně prospěšnou společnost. V roce 2014 byly hradu navráceny státními organizacemi jeho historické sbírky.

Děkujeme za Vaši návštěvu a přejeeme pěkné dny.

Otevřeno denně; listopad-březen : 9.00 – 15.30;

duben-květen, září-říjen : 9.00-16.30 ;

červen-srpen :9.00 – 18.30;

**Kontakt: telefon +420 352 684 648, e-mail : pruvodci@hradloket.cz,
kultura@hradloket.cz, www.hradloket.cz**

Živý kraj

www.zivykraj.cz

Tento text realizoval HRAD LOKET, o.p.s. i na základě laskavé finanční podpory